

بی تفاوتی نسبت به یکدیگر در فرهنگ اسلامی پذیرفته نیست

علیرضا پیروزمند گفت: بی تفاوتی نسبت به یکدیگر در فرهنگ اسلامی پذیرفته نیست. این همکاری هیچ مرزی ندارد و اختصاص به روحانیت هم ندارد و تمامی افراد جامعه این وظیفه را دارند.

علیرضا پیروزمند گفت: بی تفاوتی نسبت به یکدیگر در فرهنگ اسلامی پذیرفته نیست. این همکاری هیچ مرزی ندارد و اختصاص به روحانیت هم ندارد و تمامی افراد جامعه این وظیفه را دارند.

خبرگزاری مهر - گروه دین و اندیشه - فاطمه کهربائی: روحانیت معاصر، وامدار تلاش هزار ساله حوزه های علمیه شیعی است. از آن منبع فیاض اعتبار کسب کرده و با اتکا به آن، قدرت تسخیر قلوب و بسیج توده ها را یافته است. به عبارت دیگر، هزاران انسان برگزیده، عمرها را به طهارت و تقوا گذراندند و مجموعه های علمی گرانبهایی ارائه نمودند تا به تدریج، ملت به روحانیت اعتماد پیدا کند. به جرأت می توان گفت که روحانیت در تحولات سیاسی و اجتماعی ایران نقش مرجع و هدایت کننده و دیرینه ای داشته و تنها گروهی بوده است که توان به جنبش درآوردن توده ها را داشته است. همین نقش بود که در شکل گیری، پیشبرد و پیروزی انقلاب اسلامی ایران، پررنگ تر قبل از به ظهور رسید.

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در خصوص نسبت روحانیت و حکومت اسلامی می گویند: امروز اگر روحانیت در قبال حکومت، بی اعتنا و بی مبالا باشد، هم خودش ضایع خواهد شد و هم حکومت اسلامی تضعیف می شود.

حضور روحانیت در نظام اسلامی و نقش آفرینی ایشان در عرصه اجتماع از عمده ترین موضوعاتی بوده است که به ویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مورد توجه جدی محافل سیاسی، اجتماعی و موافقان و مخالفان آن قرار گرفته است. گذشت بیش از چهاردهه از شکل گیری ساختار نظام اسلامی و تثبیت مدیریت های کشور، نتوانسته این موضوع را از کانون توجه موافقان و مخالفان و عطف نگاه های نظریه پردازان سیاسی و اجتماعی و کسانی که به هر دلیل، تعلق خاطر به انقلاب و نظام جمهوری اسلامی دارند، خارج سازد.

به همین بهانه برای بررسی چالش های مشارکت های روحانیون در مسوولیت های سیاسی و اجتماعی با حجت الاسلام علیرضا پیروزمند، عضو هیئت علمی، قائم مقام و عضو گروه علم اصول احکام حکومتی دفتر فرهنگستان علوم اسلامی گفت و گویی انجام داده ایم که در ادامه حاصل آن را می خوانید:

حجت الاسلام علیرضا پیروزمند در گفت و گو با مهر بیان داشت: قبل از بررسی چالش های حضور روحانیون در عرصه اجتماع، به ضرورت های حضور فرهنگی روحانیت باید توجه کنیم، چراکه روحانیت همواره نهادی بوده که مورد مخالفت عده ای قرار می گرفته است و تلاش می شده که حضور این قشر در عرصه های مختلف حتی عرصه های علمی و فرهنگی محدود شود.

وی در ادامه گفت: به نظر می رسد از دو منظر، مشارکت ضرورت داشته باشد اول به عنوان فردی مثل بقیه آحاد جامعه در عموم مسائل اجتماعی به حکم این روایت شریف که کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیت، باید مشارکت داشته باشند چرا که بی تفاوتی نسبت به هم در فرهنگ اسلامی پذیرفته نیست. این همکاری هیچ مرزی ندارد و اختصاص به روحانیت هم ندارد و تمامی افراد جامعه این وظیفه را دارند.

پیروزمند در ادامه اظهار داشت: منتها آنچه مسئولیت سنگین تری را متوجه روحانیت می کند استناد به این روایت شریف است که العلماء ورثة الانبیا، علما وارث انبیا هستند و به همین دلیل روحانیت باید علاوه بر ابلاغ پیام های دین به مردم، به دنبال تحقق جامعه توحیدی باشد همانطور که پیامبران هم چنین بوده اند. بنابراین لزوم مشارکت روحانیت در مسائل فرهنگی و اجتماعی به این دو دلیل قابل توجیه است، اما مثل هر فعالیت مفید دیگر، فعالیت روحانیت هم می تواند با چالشهایی روبرو باشد.

قائم مقام دفتر فرهنگستان علوم اسلامی در ادامه افزود: گروهی بر این باورند که روحانیت باید فداستی داشته باشد که اگر وارد مسائل سیاسی یا مسئولیت های ظاهری جامعه بشود به دلیل اینکه در آنها چالش هایی اتفاق می افتد باعث بدنامی دین و روحانیت می شود و این سرمایه ای که مثلاً در طول صدها سال ایجاد شده از دست می رود و در تکانه های فرهنگی دیگر جامعه پناهی نخواهد داشت.

وی ادامه داد: اما پاسخ این مسئله با توجه به مقدمه ای که عرض کردم مشخص است که اگر این حرف درست بود پیامبر (ص)

هم نباید حکومت تشکیل می دادند حتی بعد از ایشان امیرالمومنین (ع) و دیگر امامان که تلاش هایی برای ایجاد حکومت داشتند این شائبه درباره آنان هم وجود داشت. در زمان امیرالمومنین (ع) هم ایشان را متهم می کردند؛ حتی معروف است که آنقدر جو وارونه ای نسبت به ایشان شکل گرفته بود که بعد از شهادت ایشان عده ای گفتند مگر ایشان نماز هم می خواندند!

پیروزمند بیان داشت: امیرالمومنین (ع) که در همه امور همراه پیامبر (ص) بودند و جان خود را بارها فدای ایشان کردند هم باز مورد این تهمت ها قرار می گرفتند. لکن اینکه به نظرم مردم ممکن است برای من شایعاتی درست کنند و منی که به عنوان خلیفه هستم حرف بدی نسبت به من زده شود. این توجیه برای امیرالمومنین (ع) توجیه قابل قبولی نبود. حتی سیدالشهدا (ع) هم چنین تهمت هایی را می شنیدند که تو می خواهی به حکومت برسی اما این چنین اتفاقاتی اجتناب ناپذیر است.

عضو گروه علم اصول احکام حکومتی دفتر فرهنگستان علوم اسلامی ادامه داد: از صدر اسلام تا الان برای اولین بار فرصتی در اختیار شیعه قرار گرفته است و این یک فرصت تاریخی است که همه نسبت به حفظ آن مسئولیت داریم.

از صدر اسلام تا الان برای اولین بار فرصتی در اختیار شیعه قرار گرفته است و این یک فرصت تاریخی است که همه نسبت به حفظ آن مسئولیت داریم.

وی در ادامه گفت: بخشی که از شبهات می تواند ناشی از رفتار اشتباه برخی از روحانیون باشد. بخشی هم ناشی از اقدامات دشمنان است که روحانیت هر طور رفتار کند باز بهانه ای داشته اند. امیرالمومنین (ع) نقل به مضمون می فرمایند که شما کاری کردید که اگر من وارد مبارزه شوم. می گوئید من قدرت طلبم و اگر صحنه را ترک بکنم می گوئید از مرگ می ترسد و این کلامی است که امیرالمومنین علیه السلام فرموده اند. واقعی است و مردم واقعاً این طور موضع می گرفتند. با این وجود شخصیت بی بدیل حضرت در مواجهه با عده ای نادان این طور بوده که هر طوری که ایشان رفتار بکنند آنها ایشان را تخریب کند. اما در مقیاس نازل آن، اگر روحانیت وارد صحنه سیاسی اجتماعی شود متهم به قدرت طلبی و نفع شخصی می شود و اگر صحنه را ترک کند می گویند در موقعیت های خطرناک آنها مردم را تنها گذاشته اند و عافیت طلب شده اند و خود را کنار کشیده اند و مردم را با مشکلات تنها گذاشتند. لذا عرض می کنم اینکه ما انتظار داشته باشیم که شرایطی باشد که هیچ انتقادی متوجه روحانیت نباشد این اتفاق نخواهد افتاد اما چه راهکاری باید در نظر گرفت.

نه عافیت طلبی، نه قدرت طلبی

این عضو هیئت علمی فرهنگستان علوم اسلامی ادامه داد: ما نباید به قدرت طلبی متهم شویم، یعنی مردم نباید احساس کنند قدرت برای ما ارزش است و می خواهیم به هر قیمتی آن را تصاحب کنیم. از یک طرف طبیعی است که روحانیت بنا به مسئولیت خود نباید صحنه را ترک کند ولی در عین حال، شخص من ممکن است توانایی مسئولیت را نداشته باشم و باید به کسی که توانایی بهتری دارد واگذار کنم اما اگر مردم احساس کنند که من می خواهم به هر قیمتی خود را در قدرت حفظ کنم این اشتباه است ولی در عین حال باید مسئولیت پذیر باشیم.

پیروزمند افزود: نکته دوم اینکه باید از مبتلا شدن به روزمرگی پرهیز کنیم. این وقتی اتفاق می افتد که بتوانیم آگاهی بخشی کنیم و آماده ورود به شرایط جدید باشیم. نکته بعدی اینکه روحانیت مثل هر مجموعه دیگری مثل پزشکان و معلمان و معماران و ... برای اینکه بتواند در مسئولیت خود موفق باشد باید دانش خود را بروز کند و راکد نباشد و بتواند متناسب با نیازهای نوپدید دانش خود را افزایش دهد. نظام روحانیت هم باید ساز و کاری تشکیل دهد که روحانیون بتواند مهارت و دانش خود را متناسب به تغییر شرایط و تغییرات فرهنگی، مخاطبین خود بتواند این توانمندی را در خود ایجاد کند. نکته دیگری که باید به آن توجه کنیم این است که تا حد امکان روحانیت باید تلاش کند که خود را وامدار دیگران از جمله صاحبان ثروت و قدرت نکند. ما وقتی بدهکار دیگران شدیم آنها توقع خواهند کرد که به علت پشتیبانی ای که از ما کرده اند ما هم از آنها حمایت بکنیم ولو به ناحق و این درست نیست و باید کسانی که به هر دلیلی پشتیبانی از روحانیت می کنند باید بدانند که رفتار روحانیت بر اساس دیانت و اقامه تقوا و عدالت در جامعه است و دیگرانی که حمایت می کنند تا زمانی که در صراط دیانت هستند مورد حمایت روحانیت هستند و اگر از آن فاصله بگیرند روحانیت هم صف خود را آنها جدا خواهد کرد و این موارد با خود روحانیت است.

پیروزمند در ادامه بیان داشت: موارد دیگری است که مستلزم آگاهی و هوشیاری مردم است و اختیار آن در دست روحانیت نیست و مهمترین این موارد آن شایعات توأم ممزوج شده با قدرت رسانه ای است که مخالفان اسلام و روحانیت دارند علاوه بر اینکه خود روحانیت باید حضور رسانه ای داشته باشد و پاسخگوی مردم در صحنه های مختلف باشد. علاوه بر این هوشیاری خود مردم را هم می طلبد زیرا هر چقدر روحانیت تلاش کند به دلیل کم کاری در حوزه رسانه ای طبیعتاً مستلزم این است که خود مردم هم هوشیاری داشته باشند و به نظر اکثر مردم این توجه را دارند و قدرشناس روحانیت اصیل و خدوم هستند ولی در عین حال هم باید مراقب باشیم و هم مردم از تجربه های گذشته درس بگیرند.

اگر روحانیت وارد صحنه سیاسی اجتماعی شود متهم به قدرت طلبی و نفع شخصی می شود و اگر صحنه را ترک کند می گویند در موقعیت های خطرناک آنها مردم را تنها گذاشته اند و عاقبت طلب شده اند.

قائم مقام فرهنگستان علوم اسلامی افزود: شهید آیت الله دکتر بهشتی که شهادت ایشان در همین تیر ماه اتفاق افتاد، یکی از این نمونه های بارز این عرض بنده است که در زمان خود ایشان منافقان چقدر علیه ایشان جو سازی کردند و ایشان را فردی مستبد و خود رأی نشان دادند، اما هم همان زمان و هم بعد از شهادت ایشان مشخص شده که ایشان چه گوهری بود که امام خمینی فرمودند بهشتی مظلوم زیست و مظلوم شهید شد و این مظلومیت به این دلیل اتفاق افتاد که عده ای از مردم در محوریت ابوالحسن بنی صدر تحت تأثیر این جو رسانه ای قرار گرفتند و در مقاطع بعد هم این مساله هست و خواهد بود.

سرمایه گذاری دشمن برای نفوذ

حجت الاسلام علیرضا پیروزمند اظهار داشت: اینکه بگوییم عده ای از ابتدا به قصد سو وارد این لباس می شوند و می توانند کتمان کنند خیلی به ندرت اتفاق می افتد، اما گونه ای که رگه های انحرافی در آنها باشد و شناخته نشوند، این شکل نفوذ در تاریخ روحانیت سابقه داشته و دشمن روی آن سرمایه گذاری کرده و می کند و به عبارتی روحانیت را به ویژه روحانیتی که احساس می کنند این فرد آینده دار است و به سمت شناخته شدگی در حال حرکت است بلافاصله حلقه نامرئی دور او تشکیل می دهند و از طریق آن افراد که مورد اعتماد فرد قرار می گیرد و او را تحت تأثیر قرار می دهند. این شکل از نفوذ نه فقط نسبت به روحانیت بلکه هر فردی که مقام و مسئولیتی پیدا می کند طبیعی است. دشمن و نااهلان طمع می کنند که بتوانند او را تحت تأثیر قرار دهند.

پیروزمند در پایان گفت: بیش از هوشیاری مردم هوشیاری خود روحانی است که اهمیت دارد. بنده نوعی باید حواسم به اطراف خود باشد و هم علاوه بر بنده هم افراد دیگری که بنده را می شناسند هم باید مراقب من باشند، ممکن است به هر دلیلی غفلتی بر من عارض شود و باید در لایه اول افرادی که به من نزدیک ترند من را رها نکنند که بتوانیم سلامت اخلاقی و روحی خود را بیشتر حفظ کنیم.